

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6 Vtrum homo co[n]sequatur beatitudinem per actionem alicuius
superioris creature.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

quo posset beatitudinem consequi. hoc enim erat impossibile: sed dedit ei liberum arbitrium, quo potest fieri cōverti ad Deum, qui eum faceret beatum. Quae enim per amicos possumus, per nos aequaliter possumus, ut dicitur in 3. Ethico. †

† Ca. 3. post mod. illius tom. 5.

AD SECUNDVM dicendum, quod nobilioris conditionis est natura, quae potest consequi perfectum bonum, licet indigeat exteriori auxilio ad hoc consequendum, quam natura quae non potest consequi perfectum bonum, sed consequitur quoddam bonum imperfectum, licet ad consecutionem eius non indigeat exteriori auxilio, ut Philosophus dicit in 2. de celo: * Sicut melius est dispositus ad sanitatem, qui potest consequi perfectam sanitatem, licet hoc sit per auxilium medicinae, quam qui solum potest consequi quandam imperfectam sanitatem sine medicinae auxilio. & ideo creatura rationalis, quae potest consequi perfectum beatitudinis bonum indigens ad hoc diuino auxilio, est perfectior quam creatura irrationalis, quae huiusmodi bonum non est capax, sed quoddam bonum imperfectum consequitur virtute suae naturae.

* A tex. 60. vique ad 66. tom. 2.

AD TERTIVM dicendum, quod quando imperfectum, & perfectum sunt eiusdem speciei, ab eadem virtute causari possunt: non autem hoc est necesse, si sunt alterius speciei. Non enim quicquid potest causare dispositionem materiae, potest ultimam perfectionem conferre: imperfecta autem operatio, quae subiacet naturali hominis potestati, non est eiusdem speciei cum operatione illa perfecta, quae est hominis beatitudo, cum operationis speciei dependeat ex obiecto. unde ratio non sequitur.

ARTICVLVS VI.

Vtrum homo consequatur beatitudinem per actionem alicuius superioris creaturæ.

† Super Quaestione quinta Articulum sextum.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, quod homo possit fieri beatus per actionem alicuius superioris creaturæ, scilicet, angeli. Cum enim duplex ordo inueniatur in rebus, unus partium uniuersi ad inuicem: alius totius uniuersi ad bonum, quod est extra uniuersum: primus ordo ordinatur ad secundum, sicut ad finem, ut dicitur 12. Metaphy. * Sicut ordo partium exercitus ad inuicem, est propter ordinem totius exercitus ad ducem: sed ordo partium uniuersi ad inuicem, attenditur secundum quod superiores creaturæ agunt in inferiores, ut in 1. dictum est. † Beatitudo autem consistit in ordine hominis ad bonum, quod est extra uniuersum, quod est Deus. ergo per actionem superioris creaturæ, scilicet, angeli in hominem, homo beatus efficitur.

* Tex. 53. & 53. 10. 7.

† p. p. q. 22. arti. 1. ad 3. e. 1. g. m.

¶ 2 Præt. Quod est in potentia tale, potest reduci in actum per id, quod est actu tale. sicut quod est potentia calidum, fit actu calidum per id, quod est actu calidum: sed homo est in potentia beatus: ergo potest fieri actu beatus per angelum, qui est actu beatus.

* q. 3. arti. 5.

¶ 3 Præt. Beatitudo consistit in operatione intellectus, ut supra dictum est: * sed angelus potest illuminare intellectum hominis, ut in primo habitum est: ergo angelus potest facere hominem beatum.

SED CONTRA est, quod dicitur in Psal. 83. Gratiam & gloriam dabit Dominus,

F RESPON. Dicendum, quod cum omnis creatura naturae legibus sit subiecta, utpote habens limitatam virtutem, & actionem, illud quod excedit naturam creatam, non potest fieri virtute alicuius creaturæ: & ideo si quid fieri oporteat quod sit supra naturam, hoc fit immediate à Deo: sicut suscitatio mortui, illuminatio caeci, & cetera huiusmodi. * Ostensum est autem, quod beatitudo est quoddam bonum excedens naturam creatam. unde impossibile est, quod per actionem alicuius creaturæ conferatur: sed homo beatus fit solo Deo agente, si loquamur de beatitudine perfecta. Si verò loquamur de beatitudine imperfecta, sic eadem ratio est de ipsa, & de virtute, in cuius actu consistit.

* art. praec.

G AD PRIMVM ergo dicendum, quod plerumque contingit in potentis actibus ordinatis, quod perducere ad vltimum finem pertinet ad supremam potentiam: inferiores verò potentiae coadiuuant ad consecutionem illius vltimi finis disponendo. Sicut ad artem gubernatiam, quae praestit nauifactionem, pertinet vltus naui, propter quem naui ipsa fit. Sicigitur in ordine vniuersi homo quidem adiuuatur ab angelis ad consequendum vltimum finem secundum aliqua precedentia, quibus disponitur ad eius consecutionem: sed ipsum vltimum finem consequitur per ipsum primum agentem, qui est Deus.

H AD SECUNDVM dicendum, quod quando aliqua forma actu existit in aliquo secundum esse perfectum, & naturale, potest esse principium actionis in alterum, sicut calidum per calorem calefacit: sed si forma existit in aliquo imperfecte, & non secundum esse naturale, non potest esse principium communicationis sui ad alterum: sicut intentio coloris qui est in pupilla, non potest facere album: neque etiam omnia quae sunt illuminata, aut calefacta, possunt alia calefacere, & illuminare: sic enim illuminatio, & calefactio essent usque ad infinitum. Lumen autem gloriae, per quod Deus videtur, in Deo quidem est perfecte secundum esse naturale: in qualibet autem creatura est imperfecte, & secundum esse similitudinarium, uel participatum. Unde nulla creatura beata potest communicare suam beatitudinem alteri.

I AD TERTIVM dicendum, quod angelus beatus illuminat intellectum hominis, vel etiam inferioris angeli, quantum ad aliquas rationes diuinorum operum: non autem quantum ad visionem diuinæ essentiae, ut in primo dictum est. * Ad eam enim videndam omnes immediate illuminantur a Deo.

* p. p. q. 106. arti. 1. & 3. arg.

ARTICVLVS VII.

Vtrum requirantur ad aliqua opera bona ad hoc, quod homo beatitudinem consequatur a Deo.

K AD SEPTIMVM sic proceditur. Videtur, quod non requirantur aliqua opera hominis ad hoc, ut beatitudinem consequatur a Deo. Deus enim, cum sit agens infinitae virtutis, non praerigit in agendo materiam, aut dispositionem materiae, sed statim potest totum producere: sed opera hominis cum non requirantur ad beatitudinem eius, sicut causa efficiens, ut dictum est, * non possunt requiri ad eam, nisi sicut dispositiones. ergo Deus qui dispositiones non praerigit in agendo, beatitudinem sine precedentibus operibus confert.

Infr. q. 6. in translatione Et. 1. q. 61. art. 1. ad 1. Et opul. 3. cap. 173.

* art. praec.

¶ 2 Preterea, Sicut Deus est actor beatitudinis immediate, ita & naturam immediate instituit: sed in prima institutione naturae produxit creaturas nulla dispositione